

TONAK = TOvárna NA Klobouky

ROD ZAKLADATELŮ TRADICE VÝROBY PLSTĚNÝCH POKRÝVEK HLAVY U NÁS
POCHÁZEL Z BAVORSKÉHO WÜRZBURGU. V roce 1799 se Jan Nepomuk Hückel se svou
rodinou přestěhoval do Novího Jičína, kde založil první provozy na výrobu klobouků ze zaječí a
králíčí srsti (tehdy ještě manufaktury). Od 1. 1. 1869 rodina založila firmu J. Hückel a synové,
kteří existovala až do znárodnění v roce 1948. V průběhu slavných let se stala největším
výrobcem klobouků v Rakousku - Uhersku a v poté v Československu. K úspěchům a
světovému věhlasu této firmy přispěli zejména August, Johann a později i Carl Hückelovi..

Po roce 1945 firmu převzal komisař Otto Grosman. Většina rodiny byla nucena se přestěhovat
do Německa a Rakouska. Národní podnik pokračoval v původním programu pod názvem
TONAK n. p. V roce 2000 převzal firmu podnik FEZKO.

Další příklad významné tradice na našem území vytvořené společnou prací a umem
německými, rakouskými a českými lidmi a zakořeněné německými přistěhovalci i přes
náboženské a politické překážky.

Ve sledovaném období Čtvrté československé republiky (ohraňčené výplatním razítkem ve
tvaru zoubkovaného obdélníku 1946 - 1992 a státním celkem Československo) této subjekt
používal několik výplatních strojů ve své centrále v Novém Jičíně a v závodě 3 v
Nasavrkách. Byly to stroje Francotyp a Postalia. Otisků bylo též několik. Přehled vychází ze
zachycených otisků v mé soukromé sbírce výplatních otisků.

Období - 16. 10. 1958 - 28. 9. 1973 -

Francotyp

Otisk FR 8 - 0 - 4m (ov) - 1K

Pozn: Tento otisk vydržel několik desítek let vyplácet bez znatelné poruchy, bylo použito
jednokruhové denní razítko, i když k výměně mělo dojít ke konci 40. let

Období - 25. 7. 1975 - 20. 9. 1982 -

POSTALIA

Několik otisků s různými označeními oprávněného uživatele

Reklamní otisk (Klobouky do celého světa), propagace politicky vyhovujícího podniku uvedením, že subjekt je "nositelem Řádu práce".

Změny soustavy výplatního stroje bylo využito k zasazení PSČ - podnikového 741 11 a poštovního 741 01.

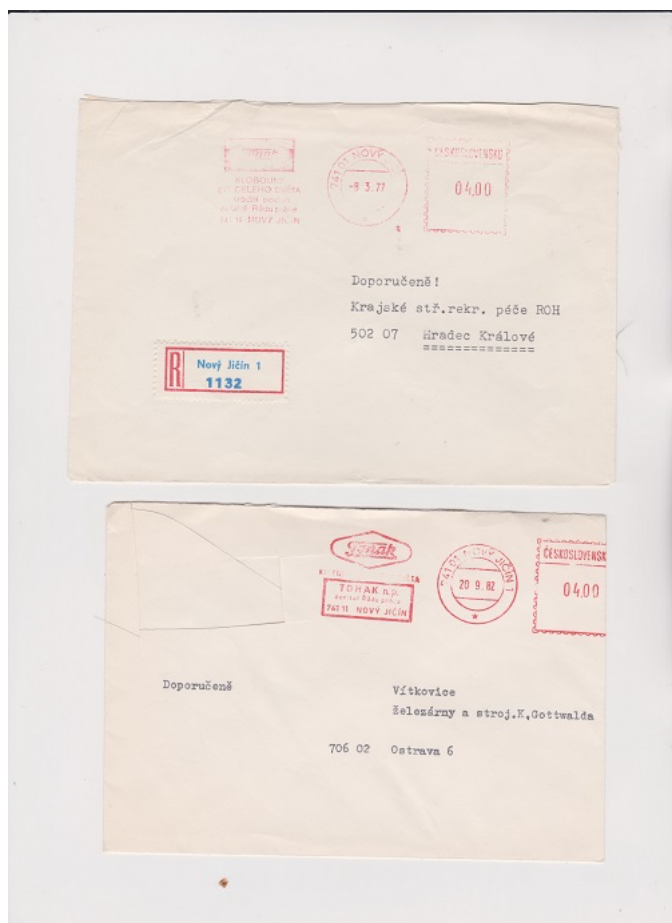
Otisk používán v období : - 18. 3. 1974 - 9. 3. 1977 - s několika časovými výimkami, kdy byl do otisku zasazen jiný štoček s označením

Období - 20. 9. 1982 - 26. 5. 1987 -

Postalia

změna označení uživatele, politické vyznamenání zůstalo v názvu

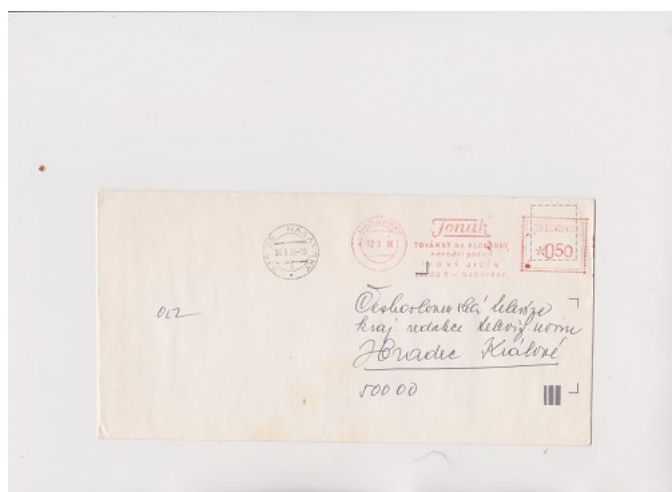
V období - 5. 6. 1974 - 26. 7. 1975 - byl do otisku vsazen příležitostně - propagační štoček s označení k 30. výročí osvobození Československa sovětskou armádou (pravděpodobný politický tlak či vysoká politická uvědomělost vedení podniku v době normalizace)

NASAVRKY

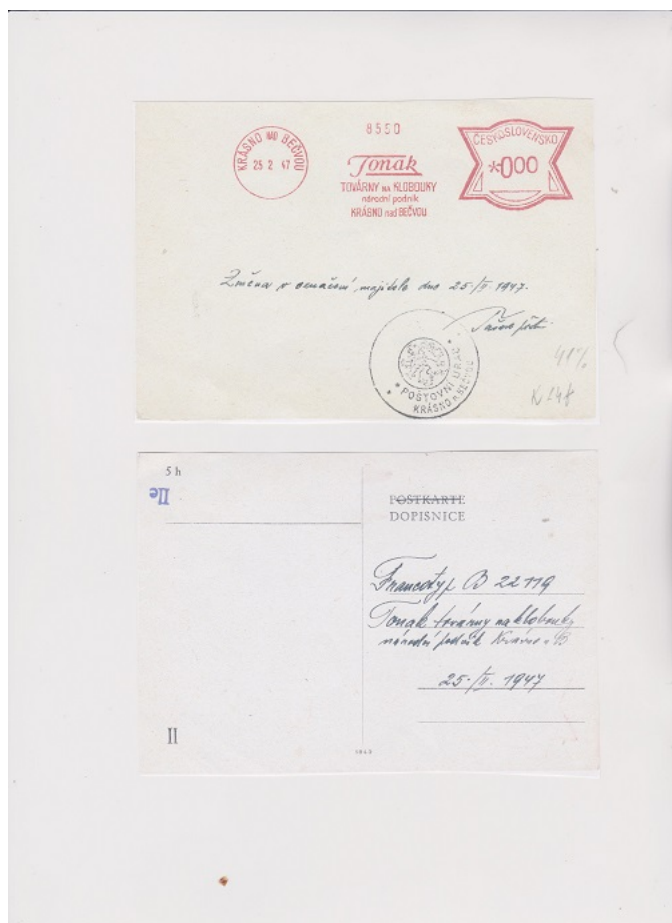
Jak jsem se zmínil výplatní stroj měl i nasavrcký závod číslo 3 (FR 8 - 0 - 3m) . Existuje hypotéza, že toto byl stroj, který byl používán v Novém Jičíně. Některé znaky mluví pro, některé proti. Dnes už nic nezjistíme, stroje jsou již ve šrotu, archivy ve sběru, pamětníci už nejsou mezi námi.....

Na celistvosti je zajímavé korekční razítko pošty ze dne 28. 5. 1986 k výplatnímu otisku, kde je datum vyplacení 12. 5. 1986 - rozdíl 14 dnů - rekord mé sbírky.

Na závěr jednu důležitou informaci:

Nedávno jsem objevil a detailně prohlédl důležitý doklad - záznam poštovních úředníků z roku 1947: Tonak měl v roce 1947 výplatní stroj ev. číslo výrobce B 22 119, který byl uveden do provozu 25. II. 1947. Byl uveden do provozu v Krásně nad Bečvou, později pravděpodobně v novém Jičíně.

V zájmu dalšího a hlubšího badatelství je třeba uvést o použití stroje v předchozích obdobích (pod jménem uživatel J. Hückel a synové).

1. a 2. republika

FR 8h - 4m - 1k

Nový Jičín/Neu Titschen později Nový Jičín 1/Neu Titschen 1, od prosince 1930 do konce roku 1938 (zábor). Poslední zachycený otisk z června 1938. V tomto období dva otisky.

Zabraná území

NEUTITSCHEN (OSTSUDENTENL)

FR 8 - 0 - 3m (ov) 2kM

německé označení - doplněno Hüte, jinak štoček stejný jako v předchozím období.

